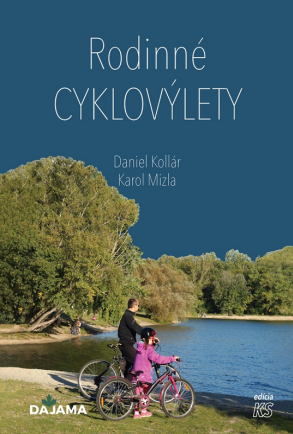

Rodinné CYKLOVÝLETY

Daniel Kollár
Karol Mizla

A photograph of a man and a young girl on bicycles. The man is standing behind the girl, who is sitting on a red bicycle. They are on a grassy bank next to a calm lake. In the background, there are lush green trees and a clear blue sky. The scene is peaceful and suggests a family outing.

 DAJAMA

edícia
KKS

Rodinné

CYKLOVÝLETY

Daniel Kollár
Karol Mizla

Rodinné CYKLOVÝLETY

1. vydanie, 2025

Autor textu: Daniel Kollár a Karol Mizla

Editor a zodpovedný redaktor: Daniel Kollár

Fotografie: Barbora Andrášková-Bajzová, Ján Lacika, Daniel Kollár, Zuzana Kollárová, Kamila Kráľová, Zuzana Kráľová, Karol Mizla, Tomáš Mizla a František Turanský

Grafická úprava: Marianna Lázničková

Jazyková korektúra: Rút Facunová

Tlač: NIKARA, Krupina

Vydalo vydavateľstvo DAJAMA ako svoju 409. publikáciu.

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy nesmie byť reprodukováaná v akejkoľvek forme bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

ISBN 978-80-8136-184-5

RNDr. Daniel Kollár – DAJAMA, Karloveské rameno 4B, 841 04 Bratislava,
tel.: +421 (2) 446 317 02, info@dajama.sk, www.dajama.sk

Obsah

Slovo autora	5
Okolo Holíča (Záhorie).....	6
Slovensko-moravským pomedzím (Záhorie).....	10
Cez moravské mosty (Záhorie).....	14
K Dračiemu dubu (Malé Karpaty).....	18
Na Sitinu (Bratislava).....	22
Na Kačín (Malé Karpaty).....	26
Na Biely kríž (Malé Karpaty).....	30
Do Panónskeho hája (Podmalokarpatsko).....	34
Cestou železnej opony (Bratislava).....	38
K vojenským bunkrom (Bratislava).....	42
Dunajskými luhmi (Podunajsko).....	46
Dolným Žitným ostrovom (Podunajsko).....	50
Popri Nitre (Ponitrie).....	54
Popri Váhu (Dolné Považie).....	58
Do Kamenného mlyna (Dolné Považie).....	62
Českou cestou (Malé Karpaty).....	66
Okolo Piešťan (Dolné Považie).....	70
K veternému mlynu (Biele Karpaty).....	74
Po brehu Vlára a Váhu (Stredné Považie).....	78
K cyklistickému kostolíku (Stredné Považie).....	82
Okolo Vodného diela Žilina (Stredné Považie).....	86
K zubrej zvernici (Horné Požitavie).....	90
Okolím Banskej Štiavnice (Štiavnické vrchy).....	94
Okolím Skalky (Kremnické vrchy).....	98
Do Gaderskej doliny (Veľká Fatra).....	102
Okolo Martina (Turiec).....	106
Cyklokorytníčkou (Liptov).....	110
Okolo Liptovského Mikuláša (Liptov).....	114
Po trase lesnej železničky (Nízke Tatry).....	118
Okolo Baby (Spiš).....	122
Okolo Popradu (Spiš).....	126
Popod Vysoké Tatry (Spiš).....	130
Pod Belianskymi Tatrami (Spiš).....	134
Ku Kamenickému hradu (Šariš).....	138
Popri Toryse (Šariš).....	142
Čermeľskou dolinou (Košice).....	146
Popri Hornáde (Abov).....	150
Okolo Tarbucky (Zemplín).....	154
Literatúra.....	158
Register.....	159

Slovo autora

Poslednou alebo prvou publikáciou knižnej trilógie Cyklistické Slovensko je kniha Rodinné cyklovýlety. Ako napovedá jej názov, ide v nej o cyklistické výlety na cestných, trekingových alebo horských bicykloch vhodné pre rodiny s deťmi. Ambíciou autorov bolo pripraviť knižku, ktorá umožní dospelým i deťom spoznávať na bicykli jednotlivé kúty našej krajiny. Na svoje si príde každý rekreačný a nenáročný cyklista, pretože publikácia mu ponúkne takmer všetko z cykloturistiky – jazdu na hrádzach riek a v lužných lesoch, rovinaté a nížinné cesty či lesné cesty. Sieť cestných a lesných komunikácií na Slovensku a najmä mnohé nové cyklistické chodníky poskytujú nepreberné možnosti na rodinnú cykloturistiku rôznej dĺžky a náročnosti. Popísané cyklistické výlety vedú zväčša po asfaltových povrchoch a bicyklovanie po nich patrí k bezpečným aktivitám. Je len na nás, ktorý z výletov si vyberieme.

Rodinné cyklovýlety v tejto knihe majú väčšinou okružový charakter. Len v piatich

prípadoch z tridsiatich ôsmich popísaných výletov nejde o okruhy, ale trasy majú líniový charakter s odporúčaním návratu do východiskovej lokality iným dopravným prostriedkom vhodným najmä pre rodiny s menšími deťmi. Našou ambíciou bolo vybrať a naplánovať 38 výletov rozmiestnených na celom území Slovenska, ktoré z veľkej časti vedú po cyklistických chodníkoch, kde z pohľadu detí existuje len malé riziko kolízie s inými účastníkmi cestnej premávky. Tieto trasy sú v teréne vyznačené špeciálnymi tabuľkami a značkami.

Z prezentovaných cyklistických výletov takmer polovica vedie západným Slovenskom, pretože v tejto časti nášho územia sa nachádza najviac trás vhodných na rodinnú cykloturistiku z pohľadu hustoty cyklistických chodníkov, prevýšenia a náročnosti. Dĺžky základných trás sa pohybujú v rozmedzí od deväť do tridsaťštyri kilometrov a väčšinu z nich zvládnu aj rodiny s menšími deťmi. Neprekonávajú pri nich veľké prevýšenia a stúpania a mnohé z nich

Na cyklochodníku pri Váhu

Na hrádzi pri Nitre

smerujú najmä po rovinách alebo hrádzach riek. Pri ich výbere boli uplatnené základné kritériá, ako atraktivnosť, bezpečnosť a geografická poloha.

Pri koncipovaní trás sme sa snažili, aby každá viedla k najzaujímavejším miestam tej-ktorej lokality a nezabudli sme pri nich spomenúť žiadnu významnú kultúrnu či prírodnú pamiatku. V každej kapitole po krátkom úvode nasleduje popis trasy, ktorý je doplnený viacerými fotografiami. Súčasťou textu je aj popis zaujímavostí či odbočiek z trasy a v rámci úvodu sú uvedené základné charakteristiky trasy so stručným itinerárom, technickými údajmi a popisom náročnosti. Súčasťou je aj QR kód, vďaka ktorému si môžete prezrieť trasu na mapovom serveri a stiahnuť si GPX súbor na potreby navigácie. Pri popisoch niekedy uvádzame aj tipy na prípadné skrátenie cyklotrasy.

Množstvo informácií, textov, fotografií a ilustrácií je ideálnym námetom na plánovanie rodinných výletov a zmysluplného trávenia voľného času s deťmi. Autorská dvojica Daniel Kollár a Karol Mizla zmapovala množstvo výletných lokalít na území

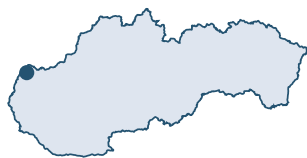
Slovenska. Snažila sa ich spracovať zaujímavým spôsobom a vybrať miesta a atrakcie vhodné aj na detské aktivity z pohľadu bicyklovania, prehĺbenia vedomostí, hry a oddychu. Rodičom predstavuje zaujímavé zákutia viacerých slovenských miest vhodných na návštevu a trávenie voľného času a zároveň prehľbuje poznanie o javoch a skutočnostiach, ktoré nás na mnohých miestach Slovenska obklopujú.

Súčasťou knihy je aj množstvo informácií a rád potrebných pri plánovaní týchto výletov. Nemôžu pritom chýbať informácie o dĺžke, prevýšení či náročnosti prezentovaných trás, naša voľba však bude závisieť aj od veku dieťaťa a jeho kondície. Ide väčšinou o spriemerované údaje a odporúčania, a tak prakticky každý výlet môže v prítomnosti rodiča absolvovať dieťa vo veku od päť do pätnásť rokov. Samozrejme, trvanie výletu možno skrátiť či predĺžiť podľa dispozícií dieťaťa a je len na rodičoch, akú alternatívu si zvolia.

Prajeme vám veľa pekných zážitkov na cyklistických výletoch s deťmi a pri objavovaní známych, ale aj menej známych miest.

Daniel Kollár, marec 2025

Okolo Holíča

Okolie Holíča poskytuje milovníkom cykloturistiky, histórie a prírody mnohé zaujímavé miesta na poznávanie a oddych. Okružová trasa nás oboznámi s najvýznamnejšími historickými a prírodnými zaujímavosťami tejto časti slovenského pohraničia s Českou republikou..

Pri zámku v Holíči

Holíč

Cykloturistické objavovanie Holíča a jeho okolia je peknou prehliadkou mesta, ktoré sa začalo rozvíjať pri stredovekom vodnom hrade v polovici 11. storočia. Postupne sa stalo sídlom hradného panstva, ktoré prevzali v roku 1736 Habsburgovci. V druhej polovici 19. storočia bol Holíč najväčším mestom na Záhorí. Najvýznamnejšou holičskou stavebnou pamiatkou je barokovo-klasicistický kaštieľ s opevnením. Postavili ho na starých základoch vodného

hradu a jeho vzhľad je výsledkom prestavby renesančnej protitureckej pevnosti zo 16. storočia. V rokoch 1749 až 1754 dali Habsburgovci pôvodnú štvorkrídlovú pevnosť prestavať na honosné letné sídlo. V roku 1918 kaštieľ prešiel do majetku štátu a v súčasnosti sa stále rekonštruuje, avšak už je aj čiastočne prístupný verejnosti. Medzi ďalšie pamiatky Holíča patrí posledná budova veťerného mlyna na Slovensku z 19. storočia a objekt manufaktúry na výrobu fajansy (neskôr aj kameniny a porcelánu). V továrni sa vyrábala slávna holičská majolika.

K Perúnskej lúke

Po prehliadke niektorých holičských pamiatok sa vyberieme za poznávaním lužných lesov Moravy a sprevádzať nás budú cyklistické značky, ktoré nás nasmerujú na sever do obce Kátov ležiacej na nive rieky Morava ani nie tri kilometre od Holiča. Jej názov pochádza podľa jedného z výkladov od starších slov kátiť, kácať (vytínať stromy) a jeho pôvod súvisí s rúbaniskom – miestom, kde boli vyrúbané stromy, ktoré sa použili na vytvorenie zátarás v blízkosti hraníc. Mladší a najpopulárnejší výklad hovorí o tom, že v blízkosti vrchu dodnes známeho ako Šibenica býval kedysi kat so svojimi pomocníkmi a od jeho zamestnania neskôr pomenovali obec.

Zo stredu obce od Kostola sv. Imricha sa vyberieme na jej severovýchodný okraj a okolo poľnohospodárskeho družstva budeme pokračovať asfaltkou smerom ku Skalickým rybníkom. Ešte pred nimi však odbočíme doľava a ďalej po poľnej ceste nás budú okrem cyklistických značiek sprevádzať žlté turistické značky. Poľnou cestou

Trasa: Holič – Kátov – Most cez Moravu – Kopčany – Holič. **Dĺžka:** 21 km. **Stúpanie:** 100 m.

Náročnosť: Trasa patrí medzi nenáročné cyklistické okruhy po dobrých cestách s nížinným profilom a jednoduchou orientáciou. V prvej časti vedie po asfaltových, ale aj poľných cestách, v strednej časti po hrádzi a v záverečnej časti po cestách s nespevneným, ale aj asfaltovým povrchom. Orientačne nenáročná trasa je najvhodnejšia pre trekíngové alebo horské bicykle. Vzhľadom na to, že sčasti vedie aj po turisticky značkovaných lesných cestách a náučnom chodníku, kde možno stretnúť viacerých peších turistov, treba pamätať na zvýšenú pozornosť a ohľaduplnosť.

prejdeme až do lužného lesa a onedlho sa ocitneme na hrádzi rieky Morava. Z tohto miesta smeruje odbočka na Perúnsku lúku k Morave.

Na Perúnskej lúke pri Morave

Odbočka z trasy

Jedno z najkrajšie položených prístavísk na rieke Morava sa nachádza na Perúnskej lúke. Od prístavu Skalica na Baťovom plavebnom kanáli je pešo vzdialené približne pol hodinu. Je ideálnym miestom na piknik alebo oddych na potulkách slovensko-moravským pohraničím. Neďaleko neho sa nachádza aj prírodná pamiatka Mŕtve rameno Lipa, ktorú v roku 1986 vyhlásili na ploche viac ako tri hektáre na ochranu posledných zvyškov mŕtvych ramien rieky Morava v južnej časti Dolnomoravského úvalu. Vyskytujú sa tu viaceré chránené a ohrozené druhy fauny a flóry viazané na vodné a močiarne biotopy.

My však odbočíme doľava na hrádzu a po nej sa dostaneme až k prírodnej pamiatke Kátovské rameno, ktorá ochraňuje posledné zvyšky mŕtvych ramien rieky

Socha kátovského kata

Morava v južnej časti Dolnomoravského úvalu. Od Kátovského ramena sledujeme červeno značkovanosú Moravskú cyklistickú cestu, ktorá nás privedie k cestnému mostu cez Moravu. Od mosta pokračujeme popri Morave ďalej na juhozápad a postupne minieme odbočku cyklotrasy do Holíča. Po ľavej strane od hrádzu onedlho vidíme Kaplnku sv. Margity, ktorú od nás delí len kúsok poľa, avšak odbočka k nej tu nie je.

Pri ďalšom smerovníku pri starej prečerpávajúcej elektrárni odbočíme z Moravskej cyklistickej cesty doľava na značkovanosú cyklotrasu, ktorá smeruje do obce Kopčany. K jej zaujímavostiam patrí barokový žrebčín (po pravej strane pri vstupe do obce), ktorý postavili na spôsob kaštieľa s príhlými krídlami maštali. K žrebčínu patrili aj okolité lúky a lesy, ktoré v 18. storočí využívali Habsburgovci na veľkolepé poľovačky. Cisársky dvor prichádzal z Viedne cez prievoz v Kopčanoch. Po každej poľovačke sa usporadúvali veľké hostiny v sále reprezentačnej budovy. Symbolom Kopčian je však Kaplnka sv. Margity postavená na základoch románskeho kostolíka, dnes osamelom sa týčiaca uprostred poľí severne od Kopčian. Upozornia nás na ňu informačné tabule.

Kaplnka sv. Margity

Pôvodný kostolík bol postavený asi koncom 9. storočia. Podľa všetkého stál v širšom areáli mikulčického hradiska, ku ktorého hlavnej bráne je orientované jeho západné priečelie. Stavba prežila aj zánik tohto centra Veľkej Moravy a okolo polovice 13. storočia a neskôr v 16. a 17. storočí sa dočkala úprav. V tomto období aj definitívne zaniklo osídlenie okolo kostolíka, ktorý zostal sám v močaristej krajine, veriacim však naďalej slúžil aspoň ako kaplnka.

Od Kaplnky sv. Margity a vedľa stojacej lipy vedie zelená turistická značka, ako aj cyklistická značka až k holíčskemu kaštieľu a do centra mesta, kde sme náš cyklistický

Kaplnka sv. Margity v Kopčanoch

výlet začínali a kde je koniec našej trasy. Ak však máme ešte čas, chuť a energiu na spoznávanie pamiatok Holiča, odporúčame

Veterný mlyn v Holiči

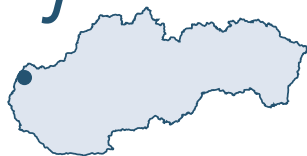

náučný chodník s názvom „Z lesa do lesa po stopách histórie“. Súčasťou náučného chodníka sú oddychové miesta a informačné panely, ktoré nás oboznámia so zaujímavými prírodnými a historickými miestami mesta Holič a jeho okolia. Trasa náučného chodníka sa začína od Veterného mlyna, ktorý sa nachádza v lesoparku nad mestom. Veterný mlyn v Holiči je jediným zachovaným mlynom tohto druhu na Slovensku. Ide o typ holandského murovaného veterného mlyna postaveného v 80. rokoch 19. storočia. V príjemnom okolí mlyna sa organizujú rôzne kultúrne podujatia mesta Holič.

Zaujímavosť

Pri Kostolíku sv. Margity stojí už od nepamäti stará lipa. Chráni ho a spolu odolávajú nástrahám počasia už viac ako dvesto rokov. Má výšku takmer 20 metrov a v roku 2018 sa stala slovenským stromom roka. Lipa spolu s kostolíkom vytvárajú neopakovateľnú dvojicu a prekrásnu atmosféru tohto romantického miesta.

Slovensko-moravským pomedzím

Z hľadiska rodinnej cykloturistiky sú ideálne trasy vedúce po hrádzach riek bez veľkého prevýšenia. Jednou z podobných trás je aj okruh slovensko-moravským pomedzím, ktorý nám v letných mesiacoch spríjemní i kúpanie v Adamovských jazerách.

Rieka Morava

Záhorskú nížinu odvodňuje v západnej časti rieka Morava, ľavobrežný prítok Dunaja, a v severnej časti aj rieka Myjava, ktorá je ľavobrežným prítokom Moravy. Pred rokom 1989 bol rakúsko-slovenský hraničný úsek rieky Morava na Slovensku synonymom „železnej opony“ a dnes je ideálnou oblasťou na cyklistické výlety. Po brežnú časť Moravy tu môžeme obdivovať

v strednej časti nášho výletu, ktorý smeruje po Moravskej cyklistickej ceste. Uchovaniu vzácnej prírody lužných lesov slúži od roku 1988 Chránená krajinná oblasť Záhorie. Na nivách riek Morava a Myjava rastú najmä v pravidelne zaplavovanom území mäkké lužné lesy, v ktorých sa vyskytujú vrbý a topole (vrba biela, topol biely, topol čierny), často aj bresty. Na vyššie položených častiach nivy sa rozšíril tvrdý lužný les. Rastú v ňom najmä jasene, bresty a duby.

Na hrádzi pri Morave

V lesoch pri Gbeloch

Rôznorodá a zachovaná sústava mokradí na nive Moravy, tvorená vodnými tokmi, ramenami, kanálmi, močiarmi, mokkými lúkami, lužnými lesmi i periodickými mlákami, predstavuje vhodné podmienky aj na hniezdenie vtáctva. Preto patrí niva Moravy z hľadiska rozmanitosti vtacej fauny medzi najcennejšie lokality na Slovensku.

Cez lesy k Morave

Na bicykel vysadneme v meste Gbely ležiacom v Chvojnickej pahorkatine 9 kilometrov severne od Šaštína-Stráží. Patrí do okresu Skalica a je historicky známe najmä v súvislosti s ťažbou ropy, ktorá sa tu začala ťažiť v roku 1913. S jeho históriou sa môžeme oboznámiť v mestskej a naftárskej expozícii komplexne zachytávajúcej nielen život mesta v minulosti, ale aj naftový priemysel v Gbeloch. Na jeho prehliadku, zaujímavú aj pre deti, pamätajte pri plánovaní časového harmonogramu nášho výletu.

Trasa: Gbely – Adamov – Moravská hrádza – Brodské – Gbely. **Dĺžka:** 26 km. **Stúpanie:** 46 m.

Náročnosť: Milovníkov prírody a cykloturistiky v lesnom či poriečnom prostredí poteší výlet k Adamovským jaze-
rám a rieke Morava. Ide o veľmi ľahkú a pomerne krátku trasu s minimálnym prevýšením. Výlet patrí orientačne, ale aj fyzicky medzi nenáročný a je najvhodnejší pre trekingové bicykle. Navštívime počas neho rekreačnú oblasť Adamov s možnosťou kúpania a vodných športov, ako aj tiché lesné zátišia či miesta pri ramenách rieky Morava.

Náš cyklistický výlet začneme v strede mesta Gbely, odkiaľ si všimame žlté značky cyklistickej trasy, ktoré nás vyvedú z mesta juhozápadným smerom. Postupne prejdeme okolo lokality Farské a cez železničnú trať. Asi po pol kilometri za ňou

Odbočka z trasy

Prvou odbočkou z trasy môže byť hneď na úvod prehliadka múzea s vlastivednou a naftárskou expozíciou v meste Gbely. Jej podstatná časť je zameraná na históriu naftárskeho priemyslu na území mesta vrátane objavenia ropy a zemného plynu. Najmä deti zaujme príbeh o roľníkovi Jánovi Medlenovi a jeho objave. Expozícia mapuje jednotlivé etapy naftového priemyslu a nechýbajú v nej ukážky vrtných súprav, vzoriek ropy, figurín oblečených do baníckych odevov, maketa vrtnej veže, informácie o podzemných zásobníkoch a uskladňovaní zemného plynu či premietanie filmov z histórie ťažby. Doplnujúcimi expozíciami múzea sú vlastivedné a národopisné expozície, z ktorých zaujme najmä miestna výšivka, kroj či čipkované plátna.

Adamovské jazerá

nás tabuľka na strome upozorní, že máme odbočiť doprava smerom na Adamov. Prekrásna a priam idylická lesná cesta nás

Rozhľadňa pri Adamovských jazerách

onedlho privedie do osady Adamov, kde prekrížime štátnu cestu spájajúcu Kúty s Holíčom a po asfaltovej ceste prideme po jednom kilometri k Adamovským jazerám.

Adamovské jazerá

V blízkosti rieky Morava pri Adamove, mestskej časti Gbiel, vznikali už od roku 1968 dve štrkové jazerá. Dnes slúžia nielen chatárom a rekreantom, ale sú aj oázou pre tisícky vodných vtákov vyše 80 druhov. Žije tu najväčšia kolónia čajok chichotavých na Záhori a nachádza sa tu aj najvýznamnejšie hniezdisko husí divej na Slovensku. Tzv. severné jazero je určené najmä na vodné športy a rekreáciu pri vode, na čo slúžia pláže, bufety, ihriská či požičovne plavidiel.

Základná trasa nášho cyklistického výletu vedie od rozhľadne medzi jazerami k hrádzi blízkej rieky Morava, kde odbočíme doľava. Čaká nás jazda po červeno značkovanej trase po hrádzi južným smerom, ktorá môže byť náročnejšia len v prípade protivetra. Brehy rieky Morava spestrené

Zaujímavosť

Adamovským jazerám dominuje rozhľadňa postavená predovšetkým na pozorovanie vtáctva. Postavilo ju mesto Gbely a z vyhlídkovej plošiny, na ktorú vedie schodisko s 26 schodmi, je krásny kruhový rozhľad. Zaujmu nielen listnaté lesy za blízkou riekou Morava na západe a borovicové lesy na východe, ale aj malebné ostrovčeky v tzv. južnom jazere. Pri rozhľadni nájdeme aj prístrešok s lavičkami a tabule nás informujú o vzácnej vtácej faune.

na rakúskej strane rybárskymi chatkami so sieťami opustíme až po niekoľkých kilometroch, keď prideme do obce Brodské.

Názov obce pochádza od slova brod, ktorým kedysi prechádzali povozy cez plytčinu rieky. Zo sakrálnych pamiatok si pozornosť zaslúži rímskokatolícky Kostol sv. Antona. Vybudovali ho v rokoch 1731 až 1750 na mieste staršej gotickej stavby a rozšírili v roku 1862. Po prehliadke obce si všimame

už len žlté značky cyklistickej trasy, ktoré nás najskôr vyvedú z obce, neskôr prekrížia štátnu cestu spájajúcu Kúty s Holíčom a potom nás priam idylickou lesnou cestou dovedú až do východiskového a zároveň cieľového miesta nášho okruhu – mesta Gbely.

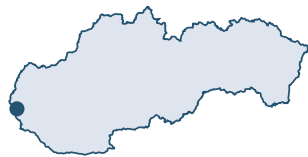
Ak nemáme malé deti a zvládli by sme približne desaťkilometrovú odbočku z Brodského k slovensko-rakúsko-českému trojmedziu, rozhodne túto alternatívu odporúčame. Dostaneme sa k nemu po moravskej hrádzi južným smerom a na trojmedzie nás upozornia smerové tabuľky. Dreiländerecke (v doslovnom preklade „kút troch krajín“ alebo po slovensky trojmedzie) leží pri rakúsko-slovensko-českej štátnej hranici na sútoku riek Morava a Dyje.

Oveľa kratšou odbočkou z trasy je však krátky výšlap z Gbelov k rozhľadni Mojžírova bašta. Dostaneme sa sem asi po dvoch kilometroch po asfaltovej ceste z Gbelov na Smolinské. Rozhľadňu stojacu na Ostrom vrchu otvorili v roku 2023 a ponúka sa z nej nádherný výhľad na lesy a lúky Záhorskej nížiny.

Pri rozhľadni Mojžírova bašta

Cez moravské mosty

Jednou z najpopulárnejších cyklistických výletov v okolí Bratislavy je nepochybne trasa vedúca nivou Moravy, ktorá prechádza lužnou krajinou. Keďže v súčasnosti existujú v bezprostrednej blízkosti Bratislavy dve cyklistické premostenia medzi rakúskym a slovenským brehom Moravy, tvorí takmer ideálny rodinný okruh.

Pri železničnom moste do Marcheggu

Mosty cez Moravu

Najstaršie správy o existencii pevného mosta cez Moravu, ktorý stál pri Angerne, pochádzajú zo 16. storočia. Pevný most cez Moravu vznikol aj pri Schlosshofe a v roku 1771 ho dala postaviť cisárovná Mária Terezia. Ďalší most postavili medzi Hohenau a Moravským Svätým Jánom v roku 1833 (obnovili ho v roku 1994 vo forme pontónového mosta). V roku 1847 medzi Devínskou Novou Vsou a Marcheggom vybudo-

vali v tom čase najväčšiu železničnú stavbu v monarchii – kamenný most cez Moravu. Jeho zvyšky sa zachovali dodnes. Rozvoj priemyslu v druhej polovici 19. storočia si vyžiadala stavbu mosta medzi Angernom an der March a Záhorskou Vsou v roku 1870. V roku 1945 všetky mosty spájajúce Slovensko s Rakúskom zničili. Pád železnej opony priniesol zmeny a nové možnosti na vzájomné kontakty. Začala sa intenzívne rozvíjať cezhraničná spolupráca a realizovať vzájomné dopravné prepojenie. V súčas-

nosti sa využíva železničný most cez Moravu na železničnej trati Bratislava – Viedeň, most medzi Hohenau an der March a Moravským Svätým Jánom, kompa medzi Záhorskou Vsou a Angernom an der March a od roku 2012 cyklistický most medzi Schlosshofom a Devínskou Novou Vsou. V roku 2022 pribudol cyklistom a peším turistom ďalší most VysoMarch, ktorý – ako jeho názov prezrádza – spája Vysokú pri Morave s Marcheggom.

Cez dva mosty

Trasu začneme pred miestnym úradom v Devínskej Novej Vsi, odkiaľ vedie krátka spojnice k cyklistickému mostu cez Moravu. Od mosta pokračujeme po náučnom chodníku a červeno značkovanvej Moravskej cyklistickej ceste, ktorá smeruje východným okrajom lužného lesa po ľavom brehu Moravy. Neskôr prejdeme popod železničnú trať do Marcheggu a pokračujeme okrajom Hofierskych lúk (odbočka vpravo vedie do cyklistami obľúbeného hostinca U starého bicykla). Ak budeme mať šťastie, uvidíme

Trasa: Devínska Nová Ves – VysoMarch – Marchegg – Schlosshof – Devínska Nová Ves. **Dĺžka:** 24 km. **Stúpanie:** 100 m.

Náročnosť: Trasa takmer bez prevýšenia vedie po príjemných cestách s asfaltovým povrchom. V prvej časti sleduje Náučný chodník nivou Moravy. Najmä tento úsek je akoby vystrihnutý z atlasu najkrajších trás vhodných na rodinnú cykloturistiku. Spája totiž relax s pohybom v očarujúcom prostredí lesov i lúk a dostatkom zaujímavých informácií o okolí. Výlet je najvhodnejší pre cestné alebo trekové bicykle.

aj niekoľko bocianov, ktoré patria k tradičným obyvateľom lúk a mokradí rozkladajúcich sa popri Morave.

Trasa neskôr vedie príjemným lesom, cez ktorý sa dostaneme ku križovatke s malým parkoviskom v Devínskom Jazere. Odtiaľ pokračujeme odbočením vľavo asfaltovým chodníkom smerom do Vysokej pri

Na cyklochodníku popri Morave

Na nive rieky Moravy

Morave. Asi po štyroch kilometroch príde-
me k novopostavenému cyklomostu Vyso-
March, ktorý spája cez rieku Moravu slo-
venskú obec Vysoká pri Morave a rakúske
mesto Marchegg. Cyklomost bol otvorený
v roku 2022 a slúži cyklistom a peším. Most
bol konštruovaný ako visutý a má dĺžku 263
metrov, šírku 4,4 metra a výšku 20 metrov.

Z mosta pokračujeme odbočením vpra-
vo po hrádzi k dominante Marchegg, kto-
rou je zámok, pôvodne pevnosť. Najdlhšie
patril Pálffyovcom – vlastnili ho od roku
1621 do roku 1947. Na začiatku 18. storo-
čia prestavali fasádu, vďaka čomu stavba
stratila charakter pevnosti. Neskôr zámok
kúpilo mesto Marchegg a zriadilo v ňom
poľovnícke múzeum. V súčasnosti je sídlom
vlastivedného múzea, pričom v zámku a na
nádvorí sa organizujú príležitostné kultúr-
ne podujatia.

Zo zámockého areálu, v ktorom si deti
môžu užiť veľa zábavy a v miestnej reštau-
racii sa dá aj dobre občerstviť, pokračujeme
okolo malého jazera (ideálneho v lete na kú-

Odbočka z trasy

V blízkosti Marchegg sa nachádza
ornitologická chránená oblasť Kleiner
Breitensee a hneď za zámkom chrá-
nená oblasť WWF Moravské luhy. Jej
najväčšou vzácnosťou sú kolónie bo-
cianov bielych. Po prvý raz sa písomne
spomínajú v roku 1890. V súčasnosti
tu hniezdi okolo 40 bocianích párov.
V Burgenlande a Štajersku hniezdia bo-
ciany výlučne na domoch, v okolí Mar-
chegg si na stavbu hniezd vyberajú
aj odumierajúce duby. Príležitostne tu
možno vidieť aj bociana čierneho, kto-
rý spolu s volavkou popolavou a hajou
tmavou patrí k vzácnym živočíchom
lužných lesov pri Morave.

panie) do miestnej časti Marchegg-Bahnhof
a z nej do Schlosshofu. Cestou prechádzame
aj okolo malej dostihovej dráhy pre chrtý
a o chvíľu uvidíme na pravej strane zámok
Schloss Hof stojaci v rovnomennej obci,

Na moste VysoMarch

Na Cyklomoste slobody

ktorá sa nachádza na vysokej riečnej terase. Jej skutočnou ozdobou je zámok – najväčší a azda aj najkrajší vo východnej časti Rakúska. Leží v bezprostrednej blízkosti trasy a sami sa môžeme presvedčiť, že právom nesie označenie „malé Versailles“ alebo „Belveder Marchfeldu“.

Moravské pole

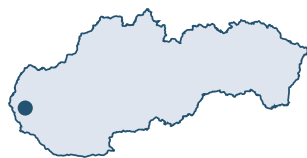
Na pravom brehu Moravy sa na rakúskej strane rozprestiera rovinatá krajina známa ako Moravské pole (Marchfeld). Jej názov je veľmi starý a siaha do 11. storočia. Nížinu okolo Moravy pomenovali prví osídlenci alebo obchodníci, ktorí na toto územie prišli buď cez Dunaj z východu, alebo pozdĺž rieky zo severu. V histórii ju preslávila najmä bitka z roku 1278 medzi Rudolfom I. Habsburským a českým kráľom Přemyslom Otakárom II., ktorá vošla do dejín pod názvom bitka na Moravskom poli. Nižší stupeň Moravského poľa zaberá dunajská a moravská niva so zachovaným prírodným lužným lešom. Vyšší stupeň formovaný riečnymi terasami človek pretvoril na malebnú sídelno-poľnohospodársku krajinu, ktorej súčasťou sú tri nádherné zámky.

Po prehliadke zámku zídeme ku križovatke ciest na jeho východnej strane, odbočíme k Morave a po cyklistickom moste prejdeme do východiskového a cieľového bodu trasy – Devínskej Novej Vsi.

Zaujímavosť

Zámok Schloss Hof postavený v 17. storočí dostal v roku 1725 zásluhou princa Eugena Savojského vzhľad prepychového šľachtického sídla. K zámku v tom čase pristavali dve krídla, vyzdobili vnútorné priestory a upravili park. Neskôr ho kúpila cisárovná Mária Terézia, ktorá v ňom rada trávila mnohé chvíle. Najmä po roku 1765 tu našla útočisko v smútku nad predčasným úmrtím manžela Františka I. Lotrinského. V rokoch 1945 a 1946 zámok obsadili ruské vojská a zničili všetky umelecké diela, ktoré sa v ňom v tom čase ešte nachádzali. Neskôr bol zámok zreštaurovaný a v súčasnosti je prístupný verejnosti. Každoročne sa v ňom organizujú rôzne výstavy a kultúrno-spoločenské podujatia.

K Dračiemu dubu

Záhorská obec Lozorno je známa predovšetkým ako turistické východisko do Malých Karpát. V poslednom období ju však častejšie navštevujú aj rodiny s deťmi vďaka rozprávkovej dedinke Abeland a neďaleko rastúcemu Dračiemu dubu.

Abeland

V lesnom prostredí Malých Karpát za obcou Lozorno (len 25 kilometrov od Bratislavy) vyrástla v roku 2012 gazdovská dedinka rodiny Abelovcov. Deti v nej nájdu celkom iný svet, odlišný od toho, v akom väčšina z nich žije. Uvidia tu doslova svet svojich prarodičov, o ktorom majú často len hmlisté informácie. Nájdu tu kačky, husi, sliepky, prasiatka, ovečky či koníky a môžu tu zažiť aj rôzne dobrodružstvá. Deti tu majú k dispozícii aj lezeckú dráhu Abeland, kde si môžu vyskúšať svoju zručnosť. Ak chcete

prežiť so svojimi deťmi zábavný deň, toto miesto je na to priam ideálne.

Dolinou Suchého potoka

Ak si vyberieme cyklistickú trasu z Lozorna k dedinke Abeland, čaká nás príjemných pár kilometrov jazdy na bicykli mierne do kopčeka (zvládnu to však aj tie najmenšie deti). Začneme pri peknej reštaurácii Pri mlyne a mierne vystúpime ku korune hrádze vodnej nádrže Lozorno. Odbočíme na ňu doľava a prejdeme po hrádzi až k asfaltovej ceste, na ktorej odbočíme

Gazdovská dedinka Abeland

Pri vodnej nádrži Lozorno

doprava. Onedlho minieme pamätník obetiam druhej svetovej vojny v lokalite Rusniaky a po chvíli uvidíme po pravej strane odbočku na lesnú cestu s parkoviskom. Nachádzame sa už pri Abelande, mieste uprostred nádhornej prírody, akoby stvorenom na oddych rodín s deťmi.

My si však jeho návštevu necháme na koniec výletu a vyberieme sa ďalej dolinou

Trasa: Lozorno – Vodná nádrž Lozorno – Dub letný – Abeland – Lozorno. **Dĺžka:** 9 km. **Stúpanie:** 153 m.

Náročnosť: Ak si za začiatok cyklistického výletu vyberieme reštauráciu Pri mlyne, ktorá stojí neďaleko vodnej nádrže Lozorno, ide o príjemnú a nenáročnú trasu dolinou Suchého potoka. Náročnejší výstup nás čaká až k Dračiemu dubu, kde s menšími deťmi niekoľko metrov bicykel aj potlačíme. Orientačne je trasa nenáročná a dá sa absolvovať na všetkých druhoch bicyklov.

Suchého potoka po trase niekdajšej úzkorozchodnej lesnej železničky. Onedlho prideme až k odbočke cez kamenný mostík prekonávajúci Suchý potok smerom doprava. Stúpajúca lesná cesta a dve upútavky nás privedú až k lesnému obrovi, ktorého najbližší priestor je ohradený. Strom dostal pomenovanie vďaka svojej mohutnosti a vzhľadu, pretože pripomína sediaceho draka. Obvod kmeňa Dračieho dubu je takmer sedem metrov, čo znamená, že na jeho obchytenie treba štyroch až piatich chlapov. Má pravdepodobne aj viac ako 700 rokov.

Strieborný Európsky strom roka 2023

V slovenskej ankete Strom roka v roku 2022 obsadil prvé miesto a reprezentoval Slovensko v súťaži Európsky strom roka 2023. Dračí dub získal viac ako 18-tisíc hlasov, vďaka ktorým sa ocitol na stupienku víťazov na druhom mieste a pýši sa striebornou medailou. Slávnostné vyhlásenie výsledkov sa konalo v Bruseli 21. marca 2023, symbolicky na Medzinárodný deň lesov.